

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zbigniew Szczuka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 lipca 2017 r. w Warszawie

sprawy E. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem D. S. (1)

na skutek odwołania E. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 29 lipca 2015 r., nr: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca E. P. (1) jako pracownik u płatnika składek D. S. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 2 lutego 2015 r.

UZASADNIENIE

E. P. (1) w dniu 18 sierpnia 2015 r. wniosła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga

w Warszawie odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 29 lipca 2016 r.,

nr: (...) stwierdzającej, że nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 2 lutego 2015 r. Odwołująca wskazała, że przez cały okres zatrudnienia miała wyznaczone stałe dni i godziny pracy, a także była kontrolowana przez pracodawcę. Ubezpieczona stwierdziła również, że zakaz pracowania przy komputerze powyżej czterech godzin dziennie nie przesądza o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (k. 2-6 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 września 2015 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W ocenie organu rentowego ubezpieczona i płatnik składek nie dostarczyli wiarygodnych dokumentów, które potwierdziłyby wykonywanie pracy. Dodatkowo Oddział zauważył, że na koncie zainteresowanego widniały zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie

zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Reasumując zdaniem organu rentowego uzasadnionym jest stanowisko, zgodnie z którym umowa o pracę została zawarta w celu obejścia ustawy dla uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego zgodnie z art. 58 § 1 k.c. (k. 7 a. s.).

Postanowieniem z dnia 6 maja 2016 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza ginekologa na okoliczność możliwości podjęcia zatrudnienia przez E. P. (1) u zainteresowanego D. S. (1) od dnia 2 lutego 2015 r. w oparciu o badanie i dokumentację lekarską (k. 68 a. s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 26 lipca 2016 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego, ponieważ w jego ocenie opinia była wewnętrznie sprzeczna. Zdaniem Oddziału sprzecznym było podnoszony przez biegłego brak przeciwwskazań do podjęcia pracy przez odwołującą, przy jednoczesnym zajmowaniu stanowiska pracy całkowicie niewłaściwego i niezgodnego z wykazem pracy wzbronionych dla kobiet w ciąży (k. 109-110 a. s.).

Sąd w postanowieniu z dnia 5 stycznia 2017 r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność możliwości podjęcia zatrudnienia przez E. P. (1) i D. S. (1) od dnia 2 lutego 2015 r. w oparciu o badanie i dokumentację lekarską (k. 125 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił E. P. (1) i D. S. (1) o wszczęciu postępowania z urzędu w sprawie prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia za odwołującą z tytułu zgłoszenia u płatnika składek od dnia 2 lutego 2015 r. (k. 2-3 akt ZUS).

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej D. S. (1) rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej od dnia 22 lutego 2007 r. w zakresie sprzedaży detalicznej gier i zabawek prowadzonej w wyspecjalizowanych sklepach (k. 54 a. s.)

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 10 października 2014 r. odwołująca w okresie od dnia 21 października 2010 r. do dnia 30 września 2014 r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, Funduszowi Pracy i Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie umowy cywilnoprawnej o świadczenie usług zawartej w dniu 21 października 2010 r. na czas nieokreślony (k. 44-45 a. s.).

Odwołująca została zgłoszona przez płatnika składek do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 2 lutego 2015 r. W dniu 1 kwietnia 2015 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy (okoliczność bezsporna).

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 2 lutego 2015 r. odwołująca została uznana za zdolną do wykonywania pracy na stanowisku związanym z obsługą aukcji internetowych (k. 6 akt ZUS).

Zgodnie z kartą szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, odwołująca w dniu 2 lutego 2015 r. przeszła instruktaż stanowiskowy na stanowisku pracy pracownika biurowego, który został przeprowadzony przez jej pracodawcę, D. S. (1) (k. 15 akt ZUS).

Zgodnie z umową o pracę z dnia 2 lutego 2015 r. D. S. (1) zatrudnił E. P. (1) na czas określony od dnia 2 lutego 2015 r. do dnia 1 sierpnia 2015 r.

na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1750,00 złotych. Rodzajem wykonywanej pracy było obsługa aukcji (...) (k. 7 akt ZUS).

Odwołująca podpisywała listę obecności w okresie od dnia 2 lutego 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r. (k. 11-14 akt ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w oparciu o własne ustalenia wydał zaskarżoną decyzję z dnia 29 lipca 2016 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 58 § 1 k.c. oraz art. 22 k.p. Organ rentowy stwierdził, że E. P. (1) jako pracownik u płatnika składek D. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 2 lutego 2015 r. Zdaniem organu rentowego celem i zamiarem stron stosunku pracy nie była faktyczna realizacja postanowień umowy o pracę, a jedynie uzyskanie przez zainteresowaną tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz zamierzone krótkotrwale wykonywanie pracy za wynagrodzeniem, które miałyby stanowić podstawę do wyliczenia zasiłków z ubezpieczenia chorobowego. Dokonując analizy zgromadzonych w przedmiotowej sprawie dowodów w postaci dokumentów oraz wyjaśnień stron postępowania, organ rentowy stanął na stanowisku, że ogół istniejących okoliczności towarzyszących zgłoszeniu odwołującej do ubezpieczeń uzasadnia rozważenie uznania zawartej umowy o pracę za nieważną na podstawie art. 58 § 1 i § 2 k.c. (k. 25-27 akt ZUS).

W ramach prowadzenia sklepu płatnik składek zajmował się sprzedażą zabawek i akcesoriów przez Internet głównie za pomocą strony (...). Ubezpieczona pracowała u płatnika składek pięć dni w tygodniu po osiem godzin dziennie od 10 do 18. E. P. (1) wykonywała pracę na zapleczu sklepu przy komputerze, dlatego też żaden klient jej nie widział. Odwołująca w ramach obowiązków pracowniczych zajmowała się oglądaniem a następnie rozpakowywaniem produktów, a także wstawianiem ich na aukcje internetowe. E. P. (1) w ciągu dnia pracowała cztery godziny przy komputerze, ponieważ dużą część czasu zajmowało jej oglądanie i rozpakowywanie produktów. Ubezpieczona była jedynym pracownikiem D. S. (1), który po jej zwolnieniu przejął wszystkie obowiązki. Odwołująca otrzymywała wynagrodzenie za pracę w gotówce „do ręki”, ponieważ nie posiadała konta bankowego. Partner ubezpieczonej - M. K. średnio jeden raz w ciągu tygodnia odbierał odwołującą z miejsca pracy (zeznania świadka M. K. i odwołującej - k. 38-39, 168-169 i 177-178 a. s. i k. 8-10 akt ZUS).

Zgodnie z zeznaniem podatkowym płatnik składek osiągnął dochód za rok 2014 w kwocie 31897,38 złotych (k. 48-53 a. s.).

Na podstawie opinii biegłego sądowego ginekolog E. P. (2), Sąd ustalił, że nie było przeciwwskazań do podjęcia pracy przez odwołującą w dniu 2 lutego 2015 r. Wykonywanie pracy przy komputerze przez ubezpieczoną przez cały dzień byłoby całkowicie niewłaściwe i zgodnie z wykazem prac wzbronionych dla kobiet w ciąży stanowiłby przeciwwskazanie do podjęcia tego rodzaju pracy (k. 100-101 a. s.).

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy K. G., Sąd ustalił, że wykaz prac wzbronionych kobietom w ciąży zawarty w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. nie zawiera pracy przy komputerze. Odwołująca nie pracowała w wymuszonym rytmie pracy, nie miała kontaktu z czynnikami chemicznymi, rakotwórczymi i drażniącymi drogi oddechowe. Ubezpieczona wykonywała swoją pracę w rytmie niewymuszonym, regulując rytm pracy przerwami, aby odpocząć do komputera. E. P. (1) była zdolna do podjęcia pracy w dniu 2 lutego 2015 r., gdyż jej ciąży nie była przeciwwskazaniem do podjęcia pracy biurowej przy komputerze (k. 149-150 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach rentowych i sądowych, zeznań świadka M. K. i odwołującej, a także w oparciu o wnioski płynące z treści biegłych sądowych z zakresu ginekologii i medycyny pracy.

Dokumenty, w zakresie jakim ustalono stan faktyczny w ocenie Sądu są wiarygodne i mają potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Ubezpieczona zgodnie z zaświadczeniem lekarskim została uznana za zdolną do pracy, które potwierdziło, że wykonywanie przez nią pracy biurowej nie jest przeciwwskazaniem dla jej ciąży. Ponadto przedstawiono zaświadczenie o ukończeniu przez odwołującą szkolenia w zakresie BHP, listę obecności, a w szczególności zawartą z płatnikiem składek umowę o pracę. Ww. dokumenty mają swoje powiązanie bezpośrednie oraz są spójne z treścią zeznań świadka M. K. i odwołującej. Sąd mając na uwadze swobodną ocenę dowodu uznał, iż zeznania ubezpieczonej oraz jej partnera uwiarygodniają świadczenie przez nią pracy w oparciu o zgromadzone dokumenty w aktach sprawy. Sąd wskazuje, że co prawda świadek jako partner E. P. (1) mógłby być uznany jako osoba bezpośrednio zainteresowana pozytywnym rozstrzygnięciem sprawy, jednak całość okoliczności przemawia za nadaniem zeznaniom M. K. przymiotu wiarygodności. W szczególności należy mieć na uwadze, że odwołująca pracowała w biurze płatnika składek w oddzielnym pokoju na zapleczu sklepu, a zatem nie miała możliwości powołać na świadków klientów sklepu zainteresowanego. Ubezpieczona wykonując obowiązki związane głównie z rozpakowywaniem i opisywaniem towaru, a następnie z wprowadzaniem go na aukcje allegro nie nawiązywała żadnego kontaktu z klientami sklepu. Odwołująca była jedynym pracownikiem D. S. (1), co również skutkowało trudnością ze zgromadzeniem osobowego materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, którzy potwierdzili faktyczne świadczenie przez nią pracy. Dlatego też Sąd w głównej mierze bazował na zeznaniach świadka M. K., który wskazywał, że czasami odbierał partnerkę z pracy i widział ją na zapleczu, ponieważ raz był w sklepie. Mając na uwadze również przepisy proceduralne, świadek zeznawał po odebraniu przyrzeczenia, co skutkowało odpowiedzialnością karną w przypadku mówienia nieprawdy. W ocenie Sądu również ta okoliczność została wzięta pod uwagę podczas oceny osobowego materiału dowodowego, a fakt, iż zeznania świadka i odwołującej były tożsame i spójne, zasługiwały one na uwzględnienie.

Sąd również uznał za wiarygodne obie opinie biegłych sądowych z zakresu ginekologii i medycyny pracy. Obaj biegli wskazali, że odwołująca w dniu podjęcia pracy była zdolna do pracy. Jedyną sprzecznością pozostawała kwestia związana ze świadczeniem przez nią pracy ponad 4 godziny dziennie przy komputerze. Biegła E. P. (2) wskazała, że wykonywanie pracy przy komputerze przez cały dzień byłoby całkowicie niewłaściwe. Natomiast biegła K. G. stwierdziła, że wykaz prac wzbronionych kobietom w ciąży zawarty w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r.

nie zawiera pracy przy komputerze. Ponadto podniosła, że odwołująca nie pracowała w wymuszonym rytmie pracy, nie miała kontaktu z czynnikami chemicznymi, rakotwórczymi i drażniącymi drogi oddechowe, a swoją pracę wykonywała w rytmie niewymuszonym, regulując rytm pracy przerwami, aby odpocząć do komputera. Jednakże te sporne kwestie pomiędzy biegłymi dotyczące możliwości pracy przez kobietę w ciąży przez ponad 4 godziny dziennie zostały rozwiązane za pomocą zeznań odwołującej. E. P. (1) bowiem wskazała, że wykonując czynności na rzecz zainteresowanego, przez 4 godziny pracowała przy komputerze, gdzie pozostały wymiar czasu pracy wykorzystywała na przeglądanie, rozpakowywanie i opisywanie produktów, które przychodziły do sklepu w celu późniejszego wstawienia ich na aukcje internetowe.

Sąd uznał tak zgromadzony materiał dowodowy jako wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. P. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. z dnia 29 lipca 2016 r., nr: (...) jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zasadniczą kwestią w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołująca podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od dnia 2 lutego 2015 r. Aby tę kwestię rozstrzygnąć, należało dokonać szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 j.t.) zwanej dalej „ustawą”.

Art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

W myśl art. 13 pkt 1 w/w ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, tj. pracownicy – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zgodnie z cytowanym przepisem art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – ubezpieczeniu społecznemu podlegają pracownicy. Stosownie zaś do zawartej w art. 2 k. p. definicji – pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie m.in. umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k. p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem.

W ocenie Sądu płatnik składek dochował wszystkich formalnych czynności, które są wymagane przepisami ustaw. D. S. (1) zawarł z ubezpieczoną umowę o pracę zawierającą w swej treści wszystkie warunki umowne, wypłacał jej wynagrodzenie i odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne. Sąd doszedł do przekonania, że w istocie odwołująca będąca jedną ze stron stosunku pracy, realizowała faktycznie czynności wynikające z umowy pracy. Ujawnione dokumenty w toku postępowania, jak również osobowe źródła dowodowe pozwoliły ustalić, iż odwołująca wykonywała czynności w imieniu i na rzecz swojego pracodawcy. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie Sąd zważył, że ubezpieczona faktycznie świadczyła pracę na stanowisku związanym z obsługą aukcji internetowych. Decyzja organu rentowego oparta była na błędnym domniemaniu. Postępowanie przed organem rentowym ograniczało się do zbadania kwestii formalnych w postaci podpisania umowy o pracę, opłacania składek i zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu organ rentowy w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby odwołująca nie wykonywała pracy na podstawie umowy o pracę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. pozostał bierny w toku postępowania dowodowego. Natomiast strony odwołujące się przedstawiły wnioski dowodowe, które pozwoliły ustalić, że odwołująca faktycznie wykonywała pracę w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa materialnego. Potwierdziły to złożone dokumenty w postaci umowy o pracę, zaświadczenia lekarskiego dopuszczającego do pracy, karty szkolenia wstępnego czy podpisywanej listy obecności. Powyższe potwierdziła w całej rozciągłości treść zeznań świadka M. K. i odwołującej, których organ rentowy w toku postępowania sądowego nie zakwestionował. Sąd doszedł do przekonania, iż zeznania ww. były rzetelne, logiczne i korelowały ze sobą oraz zgromadzonym materiałem dowodowym. Sąd nie znalazł żadnych podstaw, aby nie nadać im waloru wiarygodności i mocy dowodowej w sprawie.

Sąd doszedł do wniosku, że odwołująca miała wyznaczone miejsce i czas pracy. Zgodnie z zeznaniami, ubezpieczona realizowała stosunek pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w sklepie należącym do płatnika składek za wynagrodzeniem 1750,00 złotych brutto. Do czynności wykonywanych przez ubezpieczoną należało najogólniej przeglądanie, rozpakowywanie i opisywanie towarów, a następnie umieszczanie ich na aukcjach w Internecie. Sąd zważył również, że praca ubezpieczonej musiała podlegać nadzorowi pracowniczemu D. S. (1). W ocenie Sądu logicznym jest fakt, że skoro odwołująca realizowała swoje czynności na zapleczu sklepu płatnika składek, to zainteresowany miał realną możliwość nadzorowania swojej pracownicy w wykonywaniu przez nią pracy.

Również obowiązujące przepisy prawa nie zabraniają wypłaty wynagrodzenia pracownikowi „do ręki”, zamiast przelewem na osobiste konto bankowe. Taka transakcja jest uznawana za prawidłową, co w takim przypadku potwierdzenie jej zrealizowania można jedynie upatrywać w zeznaniach osób dokonujących i pobierających wypłatę. W niniejszej sprawie ubezpieczona wskazywała, że otrzymywała wynagrodzenie od płatnika składek, a w przypadku uznania jej zeznań za wiarygodne i spójne z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, należało zważyć, że sporna okoliczność została udowodniona.

Zdaniem Sądu fakt niezatrudnienia na miejsce odwołującej nowego pracownika jest bez znaczenia dla wydanego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Prowadzący działalność gospodarczą ma pełną swobodę w decydowaniu o liczbie pracowników, których decyduje się zatrudnić.

W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

(...)